

+ turisme

Setembre 2017 (dades provisionals)
Data d'actualització: 09/11/17

Observatori del Treball i Model Productiu

Al setembre, l'afluència de passatgers de vols internacionals¹ a Catalunya segueix sent rècord, amb 1,9 milions d'arribades, un 8,7% més que fa un any, que en termes absoluts s'ha traduït en 156.823 desplaçaments més. Per modalitats de companyies, les entrades augmenten en termes globals, un 7,8% en baix cost (90.604 passatgers més) i un 10,4% en tradicionals (66.219 més). En relació amb els aeroports del conjunt de l'Estat, els de Catalunya han rebut un de cada cinc desplaçaments del mes (21,3%), sent la segona destinació estatal, per darrere de les Illes Balears. Respecte de les arribades en vols de baix cost, Catalunya conserva la primera posició i pel que fa a les companyies tradicionals, la tercera (26% i 16,2%, respectivament).

L'entrada de passatgers de vols internacionals a Catalunya s'incrementa un 8,7% en relació amb el mes de setembre de 2016.

S'han rebut 2,5 milions de visitants estrangers, un 3,9% menys que durant el setembre de 2016, com a conseqüència d'un fort descens dels excursionistes (-28,5%), que representen el 21,5% de les arribades. Així, el 78,5% restant, ha estat desplaçaments de turistes de primera destinació (2 milions d'entrades), un 6,1% més interanual.

El perfil dels turistes es caracteritza en què tres de cada quatre desplaçaments s'han fet sense intermediació (77,9%), i augmenten un 8,9% respecte d'un any enrere. En canvi, els viatges combinats, el 22,1% restant, es contrauen un 2,9%. Nou de cada deu turistes han viatjat per motiu d'oci i vacances (86,5%), un 7,2% més que el setembre de 2016. Els viatges de negocis han representat el 9,1% dels desplaçaments i s'incrementen intensament (+24,1%). Quant als desplaçaments per altres qüestions, el 4,3% restant, es contrauen de manera destacada (-29,6%). El gruix de les arribades, dos de cada tres turistes, s'ha allotjat en establiments hotelers i similars (67,8%); en segon lloc, han elegit habitatges gratuïts (13,9%); habitatges de lloguer (9,4%), i finalment, el 9% en altres modalitats. L'afluència per tipus d'establiment augmenta en termes interanuals en relació amb els hotelers i altres modalitats, en canvi, es redueix respecte dels habitatges, tant gratuïts com de lloguer.

El desemborsament del turisme estranger ascendeix a 2.168 milions d'euros, un 6,3% més interanual. El percentatge més important s'ha destinat a despeses sense intermediació (86,4%: 1,9 milions d'euros), que s'incrementa un 4,7% respecte de setembre de 2016. Per partides, l'allotjament conjuntament amb les activitats sense intermediaris han aportat quatre de cada deu euros de la despesa del mes (46,1%). Els resultats interanuals denoten un ascens de les despeses en transport internacional, manutenció i allotjament, aquesta última intensament (+19,7%). En canvi, les partides destinades a activitats i altres, es contrauen. Pel que fa a la quantia destinada a viatges combinats, el 13,6% restant, creix intensament (+17,9%).

Augmenta el flux i la despesa del turisme estranger a Catalunya.

Les despeses mitjanes s'eleven a 1.089 euros per viatge, un 0,2% més interanual, i 185 euros per turista i dia, amb un ascens del 3,7%. L'estada mitjana ha estat de 5,9 pernотacions per viatge, s'ha escurçat un 3,4% en termes interanuals.

Al setembre, Catalunya segueix en la senda de resultats rècords del turisme estranger dels últims temps, tant en arribada com despesa total. S'ha posicionat en la segona destinació de l'Estat en flux de turistes (22,5%), per darrere de les Illes Balears, i la

¹ L'operació de Companyies de Baix Cost (CBC) de Turespaña recull les arribades de passatgers mitjançant via aèria procedents d'un aeroport de fora de l'Estat espanyol. Això comporta que es comptabilitzin passatgers residents a l'estranger, però també passatgers residents a Catalunya i a la resta de l'Estat espanyol, que arriben en aquests vols procedents d'una destinació estrangera.

principal quant a despesa total (23%). Han realitzat 2,3 milions d'etapes² en els seus viatges a Catalunya, un 10,1% més que el setembre de 2016; amb 11,6 milions de pernотacions en el conjunt d'aquestes etapes en tot tipus d'allotjaments³, un 1,3% més interanual. Catalunya comprèn el 22,3% de les etapes i el 17,6% de les pernотacions a escala estatal.

Catalunya, segona destinació de l'Estat en arribada de turistes estrangers i pernотacions pel conjunt de les etapes del viatge, i primera quant a despesa total.

Principals mercats emissors per arribades i/o despesa total

Al setembre, l'activitat turística del turisme alemany a Catalunya s'incrementa en termes globals respecte d'un any enrere. Resulten destacables els notables creixements en la despesa total i despesa mitjana per viatge i dia (+19% i +17,6%, respectivament).

El turisme francès es manté com a principal emissor de turistes, amb el 17,5% de les entrades del mes, en canvi, passa a ocupar la segona posició en relació amb la despesa total (9,6%). Les arribades i despesa mitjana diària disminueixen en termes interanuals, en canvi, el desemborsament total i per viatge augmenten.

L'activitat del turisme italià a Catalunya augmenta en termes globals, llevat la despesa mitjana per viatge. El flux és la variable que més creix (+16,5%).

El turisme neerlandès augmenta a Catalunya respecte de fa un any, i la despesa mitjana per viatge i dia és la que creix amb més intensitat.

El mercat britànic es manté com a segon emissor de turistes i passa a ocupar la tercera posició en despesa total (12,5% i 8,8% del total, respectivament). La seva activitat turística es redueix en termes globals.

L'arribada de turistes russos creix intensament en relació amb el mes de setembre de 2016. Quant als seus desemborsaments, la despesa total i la mitjana per viatge i dia s'incrementen, en canvi, la quantia mitjana per turista es contrau. Ha estat el segon mercat amb la despesa mitjana per viatge més elevada del mes (1.482 euros).

Tant el flux com la despesa total del turisme nòrdic es redueixen en relació amb un any abans. Tanmateix, les despeses mitjanes s'incrementen, i ha estat el segon emissor en despesa mitjana per turista i dia (236 euros).

Quant al turisme estatunidenc, quart emissor de turistes i principal en despesa total, ha registrat intensos increments per ambdues variables (+57,7% i +68,6%, respectivament). En canvi, les despeses mitjanes es contrauen. Tanmateix, és qui registra les quanties més elevades del mes (1.535 euros de mitjana per turista i 328 euros per viatge i dia).

² Una etapa és cada una de les parades amb pernотació del viatge. Un viatge tindrà tantes etapes com destinacions intermèdies en les que s'hagi pernотat com a mínim una nit.

³ Establiments hotelers, de càmping, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic, habitatges propis, habitatges de familiars o amics,...

Ocupació en els establiments turístics d'allotjament⁴

Els allotjaments turístics catalans han allotjat en conjunt 2,6 milions de viatgers, un 6,2% més interanual, amb 9,5 milions de pernотacions i un ascens del 5,4%. En valors absoluts, aquests increments han comportat 153.808 viatgers i 483.902 pernотacions més que un any abans.

La distribució del flux per establiments denota preferència pels establiments hotelers, han rebut el 70,2% de les pernотacions del mes; seguits dels càmpings (19,5%); apartaments turístics (8,6%); establiments de turisme rural (1%) i, en darrer lloc, albergs (0,8%). L'afluència per modalitats creix en termes globals respecte de setembre de 2016, llevat en els albergs.

En relació amb el flux per mercats, augmenta respecte de setembre de 2016 pel que fa al turisme resident català i no resident, en canvi, disminueix quant al resident de la resta de l'Estat. Les xifres denoten l'hegemonia del mercat estranger, amb 6,7 milions de pernотacions (70,4% del total). Un mercat que tendeix a allotjar-se en establiments hotelers, on hi ha realitzat tres de cada quatre pernотacions del mes (75,7%). En segona posició, hi ha el turisme resident català, amb 1,9 milions d'estades (20,2%) i, finalment, el resident de la resta de l'Estat, amb 890.546 pernотacions (9,4%).

Creix el flux en termes interanuals en el conjunt d'allotjaments turístics catalans.

El mercat estranger, principal emissor, amb el 70,4% de les estades del mes.

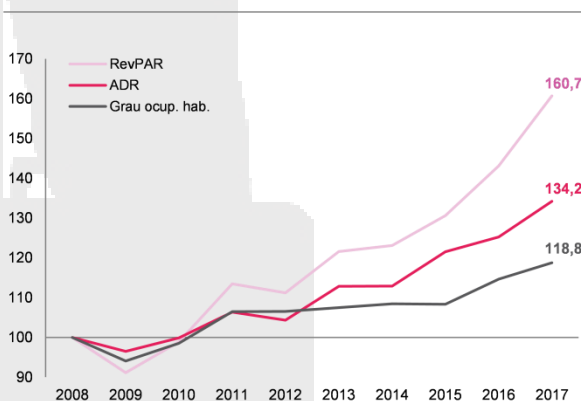
Evolució de la rendibilitat en els establiments hotelers

En el gràfic següent s'aprecia l'evolució de la rendibilitat en els establiments hotelers catalans (RevPAR: ingressos mitjans per habitació disponible) respecte de l'evolució dels preus (ADR: tarifa mitjana diària per habitació ocupada) i el grau d'ocupació per habitació, a partir de la construcció de números índex en base l'any 2008.

La rendibilitat hotelera del mes de setembre en els allotjaments catalans s'eleva a 74,1 euros per habitació disponible, un 12,3% més que un any abans, i 93,7 euros per habitació ocupada, amb un ascens interanual del 7,2%. Com denota el gràfic adjunt, la rendibilitat del parc hotelier augmenta intensament respecte de fa nou anys (+60,7%), i d'acord amb la informació disponible, aquest ascens està impulsat en major mesura per un creixement dels preus que de l'ocupació (ADR: +34,2% i grau d'ocupació per habitació: +18,8% respecte de setembre de 2008).

Cat – Índex de rendibilitat, preus i grau d'ocupació en establiments hotelers (base 2008)

Setembre de cada any

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de l'Enquesta d'ocupació hotelera de l'INE (IRSH i EOH)

⁴ Establiments hotelers, de càmping, turisme rural, apartaments turístics i albergs.

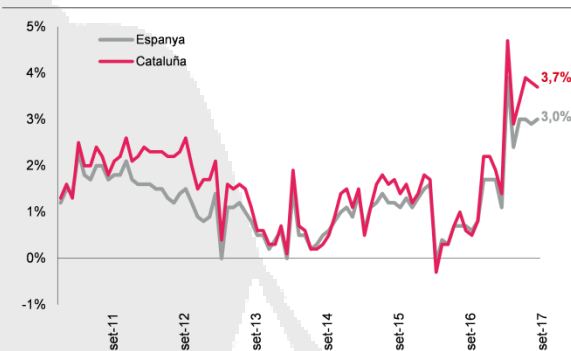
Índex de preus al consum en la rúbrica de turisme i hostaleria, i els subgrups de paquet turístic⁵ i serveis d'allotjament⁶

L'Índex de preus al consum (IPC)⁷ és una mesura estadística, que quantifica l'evolució de preus dels béns i serveis de consum, adquirits per les llars residents.

Cat – Var. interanual de l'IPC en el turisme i l'hostaleria (en %). Base 2016=100

Gener de 2011 a setembre de 2017

Al setembre, els preus dels productes i serveis relacionats amb el turisme i l'hostaleria s'incrementen respecte d'un any enrer. L'ascens a Catalunya s'eleva al 3,7% i en el conjunt de l'Estat, al 3%. El gràfic denota que els preus a Catalunya es desacceleren un xic respecte d'agost, quan el creixement interanual fou del 3,8%, en canvi, a escala estatal s'aprecia una petita acceleració, ja que l'increment d'agost fou del 2,9%.

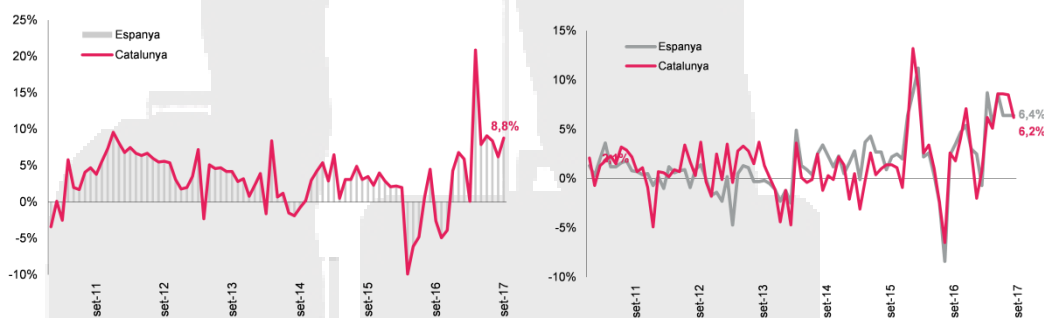

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de l'IPC de l'INE

Els preus dels viatges combinats⁸ augmenten un 8,8% respecte de setembre de 2016, i s'acceleren en relació amb un mes abans (agost: +6,2%). Pel que fa als serveis d'allotjament, els preus creixen en termes interanuals, un 6,2% a Catalunya i un 6,4% a escala estatal. Així, a Catalunya es desacceleren respecte d'agost (+8,5%), en canvi, en el conjunt de l'Estat es mantenen constants.

Cat i Esp - Var. interanual de l'IPC en el paquet turístic⁸ (esquerra) i els serveis d'allotjament (dreta) (en %). Base 2016=100

Gener de 2011 a setembre de 2017

Gràfics elaborats per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de l'IPC de l'INE

A Catalunya, els preus en el gruix del turisme i l'hostaleria, i els serveis d'allotjament es desacceleren, en canvi, en els viatges combinats s'acceleren.

⁵ Comprèn els paquets turístics tant nacionals, com internacionals.

⁶ Hotels, hostals, pensions i serveis d'allotjament similars.

⁷ L'INE no publica l'IPC harmonitzat per comunitats autònomes en relació amb la rúbrica de turisme i hostaleria, ni pels subgrups de paquet turístic i serveis d'allotjament.

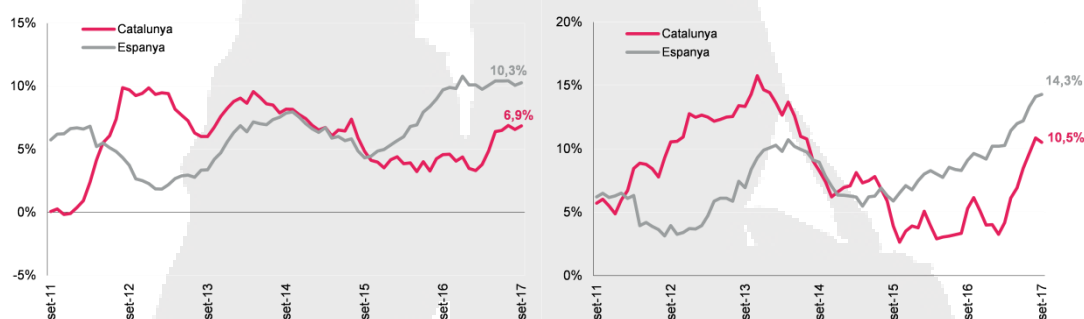
⁸ Els paquets turístics, viatges organitzat o viatges combinats es venen en exclusiva en agències de viatges i els elaboren els operadors turístics i agències majoristes-minoristes. Les variacions interanuals de l'IPC de Catalunya i Espanya en relació amb els paquets turístics són coincidents, perquè són articles de recollida centralitzada.

Valoracions de tendència

Les dades de tendència (dades acumulades de 12 mesos) denoten tant per a Catalunya com en el conjunt de l'Estat, una acceleració en el ritme de creixement de l'arribada de turistes estrangers. En canvi, pel que fa a la despesa total, a Catalunya es desaccelera i a escala estatal s'accelera. En el període acumulat d'octubre de 2016 a setembre de 2017, les entrades a Catalunya augmenten un 6,9% i la despesa un 10,5% respecte del mateix període d'un any enrere. A escala estatal, els ascensos han estat més intensos que a Catalunya (+10,3% i +14,3%, respectivament).

Cat i Esp - Var. interanual de turistes estrangers (esquerra) i despesa total (dreta) (en %)

Setembre de 2011 a setembre de 2017 (acumulat de 12 mesos)

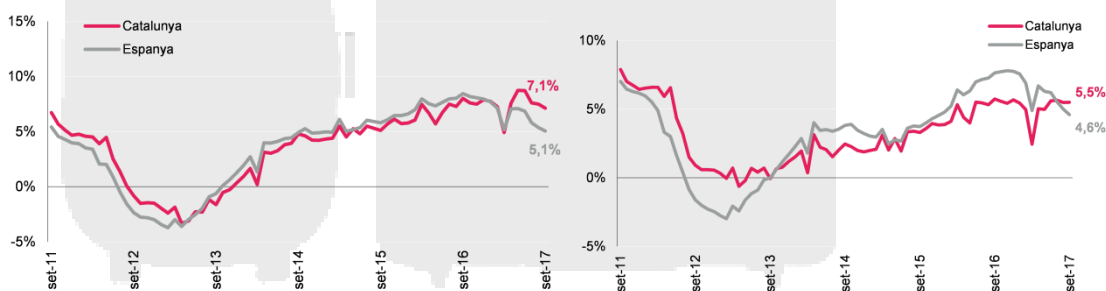

Gràfics elaborats per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de Frontur i Egatur de Turèspaña i l'INE

Quant al conjunt dels allotjaments turístics (hotelers, de càmping, turisme rural i apartaments turístics)⁹, els gràfics mostren una desacceleració en termes globals de l'afluència, tant en els establiments catalans com a escala estatal, llevat de les pernoctacions a Catalunya. Les dades acumulades de tendència d'octubre de 2016 a setembre de 2017 denoten a Catalunya un increment interanual del 7,1% en el flux de viatgers i del 5,5% en el de les pernoctacions. La comparativa a escala estatal revela augmentos més intensos a Catalunya que en el conjunt estatal.

Cat i Esp - Var. interanual de viatgers (esquerra) i pernoctacions (dreta) en establiments turístics d'allotjament (hotelers, de càmping, turisme rural i apartaments turístics) (en %)

Setembre de 2011 a setembre de 2017 (acumulat de 12 mesos)

Gràfics elaborats per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de les Enquestes d'ocupació en establiments hotelers, de càmping, turisme rural i apartaments turístics de l'INE

Les dades acumulades dels darrers dotze mesos en relació amb el turisme estranger, denoten acceleració en termes globals en el ritme de creixement de les arribades. En canvi, la despesa es desaccelera a Catalunya i s'accelera a escala estatal.

El flux en els allotjaments turístics es desaccelera en termes globals, tret de les pernoctacions a Catalunya.

⁹ L'any 2014 l'INE va posar en marxa l'Enquesta d'ocupació en albergs i, per tant, la sèrie no es prou llarga per poder-los incloure en els gràfics.

ANNEX

Taula 1

Catalunya – Arribada de turistes estrangers de primera destinacions i despeses per país d'origen

Setembre de 2017

	Turistes			Despesa total			Despesa mitjana en euros			
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Milions d'euros	% distrib.	% Var. interan.	Turista ⁽¹⁾	% Var. interan.	Diària ⁽²⁾	% Var. interan.
Alemanya	210.556	10,6%	9,9%	173	8,0%	19,0%	822	8,2%	145	17,6%
Bèlgica	55.458	2,8%	18,1%	61	2,8%	-1,6%	1.015	6,3%	150	-0,6%
França	349.340	17,5%	-1,6%	207	9,6%	5,3%	593	7,0%	91	-1,1%
Irlanda	27.832	1,4%	-26,5%	-	-	-	-	-	-	-
Itàlia	104.411	5,2%	16,5%	61	2,8%	6,4%	582	-8,7%	128	4,7%
Països Baixos	73.256	3,7%	9,5%	62	2,9%	9,6%	1.025	8,0%	191	15,5%
Portugal	19.157	1,0%	-1,4%	-	-	-	-	-	-	-
Regne Unit	248.260	12,5%	-0,3%	190	8,8%	-14,1%	765	-13,8%	124	-3,0%
Suïssa	47.808	2,4%	3,7%	28	1,3%	7,3%	747	0,5%	144	56,5%
Rússia	101.944	5,1%	39,0%	143	6,6%	5,5%	1.482	-11,5%	202	15,7%
Països nòrdics ⁽³⁾	76.998	3,9%	-19,2%	76	3,5%	-12,8%	991	7,9%	236	5,2%
Resta d'Europa	185.570	9,3%	-5,4%	184	8,5%	6,1%	945	31,4%	136	-7,4%
Estats Units	168.107	8,4%	57,7%	328	15,1%	68,6%	1.535	-1,8%	328	-15,4%
Resta d'Amèrica	130.398	6,5%	40,6%	216	10,0%	24,2%	1.796	-13,0%	251	-8,9%
Resta del món	191.900	9,6%	-8,8%	438	20,2%	-13,9%	2.010	-18,6%	401	12,0%
Total	1.990.995	100,0%	6,1%	2.168	100,0%	6,3%	1.089	0,2%	185	3,7%

⁽¹⁾ Despesa mitjana per turista: despesa total dels turistes/nombre total de turistes⁽²⁾ Despesa mitjana diària: despesa total dels turistes/nombre total de pernотacions⁽³⁾ Països nòrdics: Dinamarca, Finlàndia, Noruega i Suècia⁽⁴⁾ Resta d'Europa: en el cas de les despeses inclou Irlanda i Portugal

Dades provisionals a partir de gener de 2017

Font: *Frontur i Egatur de l'INE*

Taula 2

Catalunya – Ocupació en establiments hotelers i extra hotelers per mercat d'origen

Setembre de 2017

	Viatgers				Pernотacions				Estada mitjana	Grau ocup. ⁽¹⁾
	Valor	% distrib.	Var. interanual		Valor	% distrib.	Var. interanual			
			Absoluta	Relativa			Absoluta	Relativa		
Catalans	432.896	16,5%	15.443	3,7%	906.713	9,5%	12.778	1,4%	2,1	-
Resta de l'Estat	274.009	10,5%	-7.175	-2,6%	696.535	7,3%	-7.429	-1,1%	2,5	-
Estrangers	1.345.028	51,3%	75.588	6,0%	5.060.367	53,3%	208.102	4,3%	3,8	-
Total hotelers	2.051.933	78,3%	83.856	4,3%	6.663.615	70,2%	213.451	3,3%	3,2	78,6%
Catalans	209.782	8,0%	22.013	11,7%	743.989	7,8%	59.500	8,7%	3,5	-
Resta de l'Estat	16.295	0,6%	758	4,9%	89.891	0,9%	12.312	15,9%	5,5	-
Estrangers	133.164	5,1%	22.837	20,7%	1.014.432	10,7%	103.998	11,4%	7,6	-
Total càmpings	359.241	13,7%	45.608	14,5%	1.848.312	19,5%	175.810	10,5%	5,1	42,9%
Catalans	29.393	1,1%	4.184	16,6%	66.792	0,7%	12.401	22,8%	2,3	-
Resta de l'Estat	2.153	0,1%	794	58,4%	4.671	0,0%	999	27,2%	2,2	-
Estrangers	6.455	0,2%	1.091	20,3%	19.812	0,2%	730	3,8%	3,1	-
Total tur.rural	38.000	1,5%	6.068	19,0%	91.274	1,0%	14.129	18,3%	2,4	21,2%
Catalans	39.040	1,5%	10.506	36,8%	176.246	1,9%	33.405	23,4%	4,5	-
Resta de l'Estat	19.195	0,7%	-151	-0,8%	95.241	1,0%	-9.242	-8,8%	5,0	-
Estrangers	82.562	3,2%	11.738	16,6%	547.387	5,8%	62.578	12,9%	6,6	-
Total apartam.	140.797	5,4%	22.093	18,6%	818.874	8,6%	86.740	11,8%	5,8	51,9%
Catalans	13.333	0,5%	-68	-0,5%	28.178	0,3%	649	2,4%	2,1	-
Resta de l'Estat	1.838	0,1%	-153	-7,7%	4.208	0,0%	-484	-10,3%	2,3	-
Estrangers	14.533	0,6%	-3.595	-19,8%	40.662	0,4%	-6.393	-13,6%	2,8	-
Total albergs	29.703	1,1%	-3.817	-11,4%	73.048	0,8%	-6.228	-7,9%	2,5	40,5%
Catalans	724.444	27,7%	52.078	7,7%	1.921.918	20,2%	118.733	6,6%	2,7	-
Resta de l'Estat	313.490	12,0%	-5.927	-1,9%	890.546	9,4%	-3.844	-0,4%	2,8	-
Estrangers	1.581.742	60,4%	107.659	7,3%	6.682.660	70,4%	369.015	5,8%	4,2	-
Total	2.619.674	100,0%	153.808	6,2%	9.495.123	100,0%	483.902	5,4%	3,6	-

⁽¹⁾ El grau d'ocupació fa referència a les habitacions en els establiments hotelers, parcel·les pels càmpings, habitacions en el turisme rural, apartaments en els apartaments turístics i places en els albergs

Com a conseqüència de l'arrodoniment que fa l'INE per calcular els valors estimats per mercats, la suma pot no ser exactament equivalent al total, però les diferències són, en tot cas, mínimes

Dades provisionals a partir de gener de 2017

Font: *Enquestes d'ocupació en establiments hotelers, de càmping, turisme rural, apartaments turístics i albergs de l'INE*